

მცენარეთა და სხიველთა  
ახალი ჯიშების დაცვის  
ოფიციალური  
**ბიულეტენი**

**O F F I C I A L  
B U L L E T I N**

**FOR THE PROTECTION  
OF NEW VARIETIES OF PLANTS  
AND BREEDS OF ANIMALS**

**2(10)**

ბიულეტენის გამოქვეყნების თარიღი: 2012 06 08

THE DATE OF PUBLICATION: 2012 06 08

**ბიულეტენში გამოქვეყნებულია  
მცენარეთა ახალი ჯიშების განაცხადები**

**THE PUBLICATION IN THE BULLETIN OF THE APPLICATIONS  
ON THE PROTECTION OF NEW PLANT VARIETIES  
№№ 39–41; 43**

**რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები  
REGISTERED NEW PLANT VARIETIES  
№№ 23-25**

მცენარის ახალი ჯიშის შესახებ მონაცემების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნებიდან 3 თვის განმავლობაში ნებისმიერ პირს აქვს უფლება, საქპატენტს წარუდგინოს წერილობითი შეტყობინება: თუ მცენარის ახალი ჯიში არ აკმაყოფილებს დაცვისუნარიანობის კრიტერიუმებს; თუ მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობა არ არის საკმარისი ამ ჯიშის შესაფასებლად; თუ მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობაში შეტანილია ყალბი მონაცემები; თუ განაცხადში აღწერილ მცენარის ახალ ჯიშზე პრიორიტეტის მოთხოვნა სხვა ქვეყანაში მცენარის ამ ჯიშზე წარდგენილი განაცხადის მიხედვით საფუძველსაა მოკლებული.

მცენარის ახალ ჯიშზე განაცხადის ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზის დასრულებისა და საგანაცხადო მასალების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნების შემდეგ 2 კვირის ვადაში განსხვავებულობაზე, ერთგვაროვნებასა და სტაბილურობაზე გამოსაცდელად მცენარის ახალი ჯიში გადაეცემა საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანოს – აკრედიტაციის ცენტრის მიერ აკრედიტებულ პირს.

Any person shall be authorized to present to Sakpatenti a written objection within 3 months from the date of publication varieties of new plants data in the official bulletin: in case if the new plant variety does not meet the requirements of the criteria of protectability; if description of the new plant variety does not convey the complete impression for evaluation of the new plant variety; if the data given in the application are false; if the priority claimed for the varieties of new plants described in the application based on the application filed in other country is groundless.

After carrying out the formal examination of the applications for new varieties of plants and breeds of animals and their publication in the Bulletin, varieties of new plants and breeds of animals within 2 weeks are transferred to a person accredited by PUBLIC LAW BODY – United National Accreditation Authority for conducting the examination in respect to DUS.

**განაცხადის ტიპის ასოითი აღნიშვნა**

P – მცენარის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Plant)

A – ცხოველის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Animal)

(10) P 0000 000 A – მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების ნომერი (I პუბლიკაცია)

(11) P 0000 000 B – მცენარის ჯიშის მოწმობის ნომერი (II პუბლიკაცია)

(21) P 0000 000000 – მცენარის ჯიშის განაცხადის ნომერი

**LETTER INDICATION FOR APPLICATION TYPE**

P – Indication of applications for plant varieties (Plant)

A – Indication of applications for animal breeds (Animal)

(10) P 0000 000 A – Number of published application for plant varieties (I publication)

(11) P 0000 000 B – Number of Certificate for plant varieties (II publication)

(21) P 0000 000000 – Serial number of application for plant varieties

# შ ი ნ ა ა რ ს ი

## განცხადის ტიპის ასოითი აღნიშვნა

### მცენარეთა ახალი ჯიშები

#### განცხადები

▪ რბილი ხორბალი „ლომთაგორა 149“.....	4
▪ საშემოდგომო ხორბალი „ესტივუსი“.....	6
▪ საშემოდგომო ხორბალი „გენიუსი“.....	8
▪ ჭვავუბრივი ლობიო „მრავალმარცვალა“.....	10

#### ღანერობები

▪ ღანერთი 1 – რბილი ხორბალი „ლომთაგორა 149“.....	12
▪ ღანერთი 2 – საშემოდგომო ხორბალი „ესტივუსი“.....	15
▪ ღანერთი 3 – საშემოდგომო ხორბალი „გენიუსი“.....	20
▪ ღანერთი 4 – ჭვავუბრივი ლობიო „მრავალმარცვალა“.....	23

### რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები

▪ მუხალო „სარკინეთი“.....	27
▪ თეთრთავიანი ხახვი „ლიზი“.....	32
▪ თეთრთავიანი ჯოგობსტო „ლიკანი“.....	37

## CONTENTS

### LETTER INDICATION FOR APPLICATION TYPE

#### NEW VARIETIES OF PLANT

##### APPLICATIONS

▪ WHEAT "LOMTAGORA 149".....	5
▪ WINTER WHEAT "ESTIVUS".....	7
▪ WINTER WHEAT "GENIUS".....	9
▪ PHASEOLUS VULGARIS L."MRAVALMARTSVALA".....	11

##### ANNEXES

▪ ANNEX 1 – WHEAT "LOMTAGORA 149".....	12
▪ ANNEX 2 – WINTER WHEAT "ESTIVUS".....	15
▪ ANNEX 3 – WINTER WHEAT "GENIUS".....	20
▪ ANNEX 4 – PHASEOLUS VULGARIS L. "MRAVALMARTSVALA".....	23

#### REGISTERED NEW PLANT VARIETIES

▪ CHICKPEA "SARKINETI".....	28
▪ ONION "LIZI".....	33
▪ CABBAGE "LIKANI".....	38

---

**მცენარეთა ახალი ჯიშები  
განაცხადები**

**განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი:** P 2012 039 A  
**განაცხადის ნომერი:** P 2012 039  
**განაცხადის წარდგენის თარიღი:** 2012 01 30

**სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:**

შპს ფირმა „ლომთაგორა“ მარნეულის რ-ნი, ლომთაგორას დასახლება (GE)

დავით ბედოშვილი, თბილისი, ყიფშიძის ქ. №12 (GE)

გულნარი ჩხუტიაშვილი, თბილისი აბაკელიას ქ. №13 (GE)

კახა ლაშვი, მარნეული სოფ. თამარისი (GE)

ზოია სისარულიძე, ქობულეთი, რუსთაველის ქ. №160, ბ. 56 (GE)

ირაკლი რეხვიაშვილი, თეთრიწყარო, ასურეთი (GE)

გალინა მეფარიშვილი. ქობულეთი ნინოშვილის ქ. №24 (GE)

**მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:**

რბილი ხორბალი *Triticum aestivum* L.

**მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება:** „ლომთაგორა 149“

**მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:**

„ლომთაგორა 149“ რბილი ხორბლის ჯიშია. ხასიათდება ადაპტაციის მაღალი უნარით, აღმოცენებულ და გადარჩენილ მცენარეთა რაოდენობა შეადგენს 90%-ს. ბუნქი ნახევრადგართხმულია, მცენარე სწორმდგომი, საშუალო სიმაღლის (95-97 სმ), ჩაწოლისადმი მდგრადი. პირველი იანვრიდან 125-130 დღეში იწყებს დათავთავებას. თავთავი თეთრია, ფხიანი, ცილინდრული ფორმის, საშუალო სიგრძის (10-11 სმ) და სიმჭიდროვის. თავთავზე პროდუქტიული თავთუნების რაოდენობა მაღალია. მცენარეზე თავთავები თანაბარ სიმაღლეზე განლაგებული, კარგად ილეწება და ვარგისია მექანიზირებული აღებისათვის. მარცვალი – წითელი, მინისებრი კონსისტენციის. ერთ თავთავში 55-60 მარცვალია. 1000 მარცვლის მასა შეადგენს 41-43 გრამს. მარცვალში სველი წებოგვარას შემცველობა კი 23-25,0%-ია. ჯიში იძლევა სტაბილურ მოსავალს, საშუალო მოსავლიანობა შეადგენს 5,0-5,5 ტ/ჰა-ზე. მცენარე გამძლე და ზომიერად გამძლეა სოკოვანი დაავადებების (ყანგას სახეობები, ნაცარი, სეპტორიოზი) მიმართ.

ჯიში „ლომთაგორა 149“ განკუთვნილია საქართველოში ხორბლის მთესველი ყველა რეგიონისათვის.

**NEW VARIETIES OF PLANT  
APPLICATIONS**

**NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:** P 2012 039 A  
**SERIAL NUMBER OF APPLICATION:** P 2012 039  
**DATE OF FILING OF THE APPLICATION:** 2012 01 30

**NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:**

LTD firma "Lomtagora", Marneulis Raioni, Lomtagoras Dasakhleba (GE)

David Bedoshvili, Tbilisi, Kipshidzis q. N20 (GE)

Gulnari Chkhutiashvili, Tbilisi, Abakelias q. N13 (GE)

Kakha Lashkhi, Marneuli, Sop. Tamarisi (GE)

Zoia Sikharulidze, Kobuleti, Shota Rustaveli St. №160, ap. 56 (GE)

Irakli Rekhviashvili, Tetritskharo, Asureti (GE)

Galina Meparishvili, Kobuleti, Ninoshvili St. №24 (GE)

**GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE AND IN  
LATIN:** Wheat *Triticum aestivum* L.

**NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE:** Variety "Lomtagora 149"

**BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES**

"Lomtagora 149" is a variety of bread wheat. It is characterized with wide adaptation, as the number of emerged and survived plants is about 90%. The tillers are semi-prostrate, while the stems are erect characterized with intermediate height (95-97 cm) and resistance to lodging. Typically, the date of heading is between 125 and 130 days counted from January. The spike is white, awned, characterized with intermediate height (10-11 cm) and density. Number of fertile spikelets per head is high. Equal height of tillers and easy threshing facilitates the harvest of grain. The grain is red and vitreous. There are 50-60 kernels in average per spike. Thousand kernel weight is about 41-43 grams. Wet gluten content varies between 23.0 – 25.0%. The variety is characterized with yield stability. Average yield varies between 5.0-5.5 t/ha. Its resistance to rusts, powdery mildew and septorios varies between high and intermediate-high.

The variety "Lomtagora 149" is recommended to all wheat growing regions of Georgia.

ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი: P 2012 040 A  
ბანაცხადის ნომერი: P 2012 040  
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი: 2012 04 20

**სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:**

საატენ იუნიონი GmbH,  
აიზენშტრასე 12, 30916 იზერნჰაგენ ჰბ გერმანია“  
დოქტორ ჰერმან შტრუბე შტრუბე და კომპანია კჯ ჰაუფტშტრასე 1  
38387 სოლინგენი, გერმანია

**მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:**

საშემოდგომო ხორბალი *Triticum aestivum* L.

**მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება:** „ესტივუსი“

**სელექციური ნომერი:** STRU 061879.1

**მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:**

საშემოდგომო ხორბალი „ESTIVUS“ (A-ხარისხის) (ბოტანიკური დასახელება *Triticum aestivum* L. emend. Fiori et Paol) არის შედარებით ახალი გერმანული ჯიში. „ესტივუსი“ არის სამმაგი შეჯვარებით გამოყვანილი ჯიში: PETRUS x STRU 91-215-0232 / x STRU 981432.1. ეს ჯიში ძალიან საღი და რეზისტენტულია გარემო ფაქტორების მიმართ. მაღალი ხარისხის მოსავალი მიიღწევა კულტივაციის დაბალი ინტენსივობით. კარგად ერწყმის მარცვლის როტაციას „ხორბალი-ხორბალი“ და „მარცვალი-ხორბალი“. სიცვიისადმი გამძლეობა არის საშუალოდ მაღლისაკენ, ხოლო გვალვისადმი გამოირჩევა მაღალი რეზისტენტულობით. ამ ჯიშის ხორბლის ფქვილი მაღალი ხარისხისაა. დათესვის დრო და რაოდენობა მოქნილია ადრეულიდან გვიან პერიოდამდე. მცენარე არის საშუალო სიმაღლის, გამოირჩევა მაღალი გამძლეობით ფოთლის ყვითელი ლაქებისადმი, ყავისფერი გუდაფშუტასა და ფუზარიუმისადმი. რეგისტრირებულია გერმანიაში, ბელგიაში, ავსტრიაში და პოლონეთში.

---

**NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:** P 2012 040 A  
**SERIAL NUMBER OF APPICATION:** P 2012 040  
**DATE OF FILING OF THE APPLICATION:** 2012 04 20

**NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE: SAATEN-UNION GnbH (DE)**

**Eisenstrabe 12, DE 30916 Isernhagen HB**

**DR.Hermann Strube Strube GmbH& Co.KG Hauptstr.1 38387 Sollingen (DE)**

**GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE AND IN LATIN:** Winter Wheat *Triticum aestivum* L.

**NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: "ESTIVUS"**

**BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES**

Winter wheat "ESTIVUS" (A-Quality) (botanical taxon is *Triticum aestivum* L.emend. Fiori et Paol) is the new variety from Germany. ESTIVUS is a triple cross: PETRUS x STRU 91-215-0232 / x STRU 981432.1. This variety is very healthy with high lodging resistance. High yield and good quality could be reached by lower intensity of cultivation. Suits well by crop rotation "wheat-wheat" and "corn-wheat". The winter hardiness is middle high and the drought resistance is high. Good flour quality. Sowing time and quantity are flexible: from early to late. The plant has medium height. High resistance to yellow leaf spot, brown rust and fusarium. Registered in Germany, Belgium, Austria and Poland.

ბანაცხადის გამომწვევის ნომერი: P 2012 041 A  
ბანაცხადის ნომერი: P 2012 041  
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი: 2012 04 20

**სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:**

საატენ იუნიონი GmbH,  
აიზენშტრასე 12, 30916 იზერნჰაგენ ჰბ გერმანია  
დოქტორი რაფუ შაკშნაიდერი  
ნორდსაატ საატცუხტ GmbH, საატცუხტ ლანგენშტეინ  
38895, ბონშაუსენ ქ. 1 D-38895 ლანგენშტეინ, გერმანია

**მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:**

საშემოდგომო ხორბალი *Triticum aestivum* L.

**მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება:** „გენიუსი“

**სელექციური ნომერი:** NORD 01106/27

**მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახელება:**

საშემოდგომო ხორბალი GENIUS (E-ხარისხის) (ბოტანიკური დასახელება *Triticum aestivum* L.emend. Fiori et Paol) არის შედარებით ახალი გერმანული ჯიში. „გენიუსი“ არის ორმაგი დამყნობით გამოყვანილი ჯიში: ACK 3094 x NORD 00/412. ეს ჯიში გვაძლევს არა მხოლოდ უხვი რაოდენობისა და მოცულობის, არამედ სტაბილურ მოსავალს მწირ ნიადაგზეც კი. იგი შემოსავლიანია როგორც მცხოვრებლებისათვის, ასევე ფერმერებისათვის. სიცვიისადმი და გვალვისადმი მაღალი რეზისტენტულობით გამოირჩევა. თესვის დრო და რაოდენობა შეიძლება ადაპტირდეს ადგილობრივად. ჯიშს აქვს საშუალო სიმაღლე და საშუალოდან მაღლისაკენ რეზისტენტულობა დაავადებული ნიადაგისადმი. რეზისტენტულია ყავისფერი გუდაფშუტასადმი და პარაზიტებისადმი. რეგისტრირებულია გერმანიასა და უნგრეთში.



**NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:** P 2012 041 A  
**SERIAL NUMBER OF APPICATION:** P 2012 041  
**DATE OF FILING OF THE APPLICATION:** 2012 04 20

**NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE: SAATEN-UNION GnbH (DE)**

**Eisenstrabe 12, DE 30916 Isernhagen HB**

**Dr.Ralf Schachschneider NORDSAAT Saatzucht GMBh Saatzucht Langenstein**

**Bohnshausuer Str.1 D-38895 Langenstein (DE)**

**GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S**

**LANGUAGE AND IN LATIN:** Winter Wheat Triticum aestvium L.

**NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: "GENIUS"**

**BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES**

Winter wheat "GENIUS" (E-Quality) (botanical taxon is *Triticum aestivum* L.emend. Fiori et Paol) is the relative new variety from Germany. GENIUS is double haploid wheat from cross ACK 3094 x NORD 00/412. This variety gives not only outstanding dough and volume yield, but also stable yield on poor soils. It is profitable for both bakers and for the farmers. The winter hardiness and the drought resistance are high. Sowing time and quantity should be locally adapted. The variety has medium height and middle high lodging resistance. Resistance to mildew, brown rust and fusarium is above the average too high. "GENIUS" is registered in Germany and Hungary.

ბანაცხადის გამომჟღავნების ნომერი: P 2012 043 A  
ბანაცხადის ნომერი: P 2012 043  
ბანაცხადის წარღვევის თარიღი: 2012 04 23

**სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:**

ნატო კაკაბაძე, თბილისი, ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის 52, (GE)  
მარეხი მელიაშვილი, გარდაბანი, სართიჭალა, ყაზბეგის ქ. 3 (GE)  
ელენე მოთიაშვილი, რუსთავი, ყაზბეგის 21, ბინა 1 (GE)  
ზურაბ საპატოვი, თბილისი, აღმაშენებლის ქ. 51 (GE)

**მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:**

ჩვეულებრივი ღობიო Phaseolus vulgaris L.

**მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „მრავალმარცვალა“**

**მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:**

ღობიოს ჯიში „მრავალმარცვალა“ მიეკუთვნება ჩვეულებრივი ღობიოს ჯგუფს-PHASEOLUS VULGARIS(L) SAVI. საწყისი მასალა მიღებულია ტაივანიდან, უშუალოდ მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან "TOT 5976"-ის სახელწოდებით.

„მრავალმარცვალა“ მიეკუთვნება მაღალმოზარდ ღობიოს ჯგუფს მხვიარა წვერით. სიმაღლე 2,5-3 სმ. საშუალოდ დატოტვილი. მისი გამოცდა მიმდინარეობდა სართი-ჭალის საცდელ სადგურში ოთხი წელი (2008-2011წ). კარგად შეეგუა საქართველოს ნიადაგურ-კლიმატურ პირობებს. ჯიში უნივერსალური ტიპისაა, მაღალხარისხოვანი მარცვლით და პარკებით, რომელშიც პერგამენტის შრე სუსტად არის გამოსახული.

„მრავალმარცვალას“ სავეგეტაციო პერიოდის ხანგრძლივობა ფენოლოგიური აღწერილობის მიხედვით შეადგენს 95-105 დღეს. დღეთა რაოდენობა დათესვიდან აღ-მოცენებამდე – 14, მასიურ ყვავილობამდე – 65, პარკების მომწიფებამდე – 90, სრულ სიმწიფემდე – 105. ბიომეტრიული აღწერილობის მიხედვით ერთ მცენარეზე საშუა-ლოდ ფორმირდება 38 ცალი პარკი. პირველ პარკამდე ღეროს სიმაღლე არის 115 სმ, ღეროს სისქე – 3 სმ, ფოთლის სიგრძე – 10 სმ, სიგანე – 8 სმ, ფოთლის ყუნწის სიგრძე – 4 სმ, პარკის სიგრძე – 18 სმ, სიგანე – 10 სმ, პარკის ყუნწის სიგრძე კი 5 სმ-ია, პარკის განივი კვეთის ფორმა ოვალური. პარკში 12-13 ცალი თესლი, თირკმლის ფორმის, ღია ყავისფერი. თესლის სიგრძეა 10 სმ, სიგანე – 7 სმ. ერთი პარკის წონა 0,3 გრამია. მწვანე პარკების მოსავალი ჰა-ზე გადაანგარიშებით არის 14-16 ცენტნერი, თესლის მოსავალი – 10-12 ცენტნერი. 1000 ცალი თესლის წონა 350-400 გრამია.

„მრავალმარცვალას“ ვეგეტატიური ნაწილები და ნაყოფები ანუ პარკები მეტ-ნაკლებად შებუსულია. ღერო და ფოთლები მწვანეა ან ღია მწვანე. პარკი სინორჩეში მწვანეა, იშვიათად მოყავისფრო. ჯიში მეტად გამძლეა ვირუსული დაავადებებისადმი, ანთრაქნოზისადმი, ნაცრისადმი, მავნებელი მემარცვლიასადმი. ბიოქიმიური მაჩვენებ-ლების მიხედვით „მრავალმარცვალაში“ შაქრის შემცველობაა არის 6%, ცილა – 24%, ცხიმი – 2,8%, ნახშირწყლები – 48%.

ჯიში არის არაცვენადი, მშრალ ფაზაში არ შეინიშნება პარკების სკდომა. საშუალო საადრეოა, მოსავლის აღება ხდება სექტემბრის ბოლოს.

**NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:** P 2012 043 A  
**SERIAL NUMBER OF APPLICATION:** P 2012 043  
**DATE OF FILING OF THE APPLICATION:** 2012 04 23

**NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:**

Nato Kalabadze, Tbilisi, Vaslidjvari Kvantalianis 52 (GE)  
Marexi Meliashvili, Gardabani, Sartichala, kazbegis k. 3(GE)  
Elene Motiashvili, Rustavi Kazbegis k. 21-1(GE)  
Zurab Sapatovi, Tbilisi Agmashenebelis k. 187(GE)

**GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S**

**LANGUAGE AND IN LATIN:** Haricot bean Phaseolus vulgaris L.

**NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE:**

"MRAVALMARTSVALA"

**BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES**

Variety of haricot bean – "Mravalmartsvala" – belongs to group of beans PHASEOLUS VULGARIS (L) SAVI. The initial material was received from Taiwan, from the center of vegetables AVRDC with name "TOT 5976".

"Mravalmartsvala" belongs to high incremental beans group with bindweed stalk. Height is 2.5-3 m. medially branched. Field trial has been spent in Sartichala testing station, during 4 years. (2008-2011) It has good adapt to the soil-climatic conditions of Georgia. Variety is universal type, with high quality seed and beans, where the parchment's stratum is weakly figured. "Mravalmartsvala"'s duration of vegetation period by phenological observation has been 95-105 days. Number of days from seeding to germinate has been 14, to massive flowering – 65, to maturity of bean – 90, complete maturity – 105.

By the biometrical descriptions on the one plant in medially formed 38 beans. Before first bean height of stem is 115 cm. thickness of stem – 3 cm. length of leaf – 10 cm. width – 8 cm. length of leaf's stalk – 4 cm; length of bean – 18 cm; width – 10 mm; length of bean's stalk – 5 mm; the form of large cutting of the bean is oval. There are 12-13 seeds in the bean, with kidney form, light brown. Length of seed's is 10 mm., width – 7 mm., weight of one bean is 0.3 gr., green beans yield on 1 ha is 14-15 centner, seed's yield – 10-12 centner. weight of 1000 seeds is 350-400 gr.

Stem and leaves are green or light green. Bean in the young is green, seldom brown. Variety is resistant to virus diseases, to Anthracnose, by the biochemical parameters sugar structure is 6%, protein- 24%, fat – 2.8%, carbohydrates – 48%.

Variety is not fallen, in the dry phase is not designated the weak cutting of bean. It is medially early, the harvest is at the end of September.

---

# დანართები ANNEXES

## დანართი 1 ANNEX 1

### ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: რბილი ხორბალი *Triticum aestivum* L. emend. Fiori & Paol.  
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

#### II. სელექციონერი:

შპს ფირმა „ლომთაგორა“ მარნეულის რ-ნი, ლომთაგორას დასახლება (GE)  
დავით ბედოშვილი, თბილისი, ყიფშიძის ქ. №12 (GE)  
გულნარი ჩხუტიაშვილი, თბილისი აბაკელიას ქ. №13 (GE)  
კახა ლაშვი, მარნეული სოფ. თამარისი (GE)  
ზოია სიხარულიძე, ქობულეთი, რუსთაველის ქ. №160, ბ. 56 (GE)  
ირაკლი რეხვიაშვილი, თეთრიწყარო, ასურეთი (GE)  
გალინა მეფარიშვილი. ქობულეთი ნინოშვილის ქ. №24 (GE)

III. ჯიშის დასახელება: „ლომთაგორა 149“  
სელექციური ნომერი: 49

#### IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამომავალზე და გამრავლებაზე

საქართველოს სასელექციო პროგრამა თანამშრომლობს რბილი ხორბლის გაუმჯობესების საერთაშორისო პროექტთან, რომლის განხორციელებაში მონაწილეობს სიმინდისა და ხორბლის გაუმჯობესების საერთაშორისო ცენტრი (CIMMYT) და მშრალი რეგიონების სასოფლო-სამეურნეო სამეცნიერო კვლევის საერთაშორისო ცენტრი (ICARDA) და სწავლობს მათ მიერ გამოყვანილ სასელექციო მასალას.

2008-10 წლებში საქართველოს სხვადასხვა აგროეკოლოგიურ ზონაში მოწყობილ ჯიშთა გამოცდის შედეგების ანალიზით, საერთაშორისო სანერგებიდან გამორჩეულ რამოდენიმე ნომრიდან, დადებითი ნიშან-თვისებების მიხედვით შეირჩა და გამრავლდა სანერგედან – 14 HRWSN მიღებული სელექციური ფორმა №49 TNMU16/PEL 74144/4/KVZ//AN.

2010-11 წლებში ამიერკავკასიის (საქართველო, სასომხეთი, აზერბაიჯანი) სარწყავ და ურწყავ ზონებში მოწყო გამოჩეული ჯიშების ეკოლოგიური გამოცდა, რომელიც დაფინანსდა საერთაშორისო სამეცნიერო ტექნიკური ცენტრის (ISTC), საპარტნიორო პროექტით №G-1775p – „საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების

გაუმჯობესების, მათი მოსავლიანობისა და დაავადებებისადმი გამძლეობის შესწავლის გზით“ (პარტნიორი – დიდი ბრიტანეთის თავდაცვის სამინისტრო).  
 ცდაში მონაწილე ჯიშებზე, გარდა სამეურნეო ნიშან-თვისებებისა, დაკვირვება ტარდებოდა მცენარეთა ადგილობრივ პირობებთან ადაპტაციის უნარზე, გვალვა და ზამთარ გამძლეობაზე. დაავადებების მიმართ გამძლეობა ისწავლებოდა ბუნებრივ და ხელოვნურ ინფექციურ ფონზე.

**V. ჯიშის ნიშან-თვისებები** (კვადრატულ ფრჩხილებში ნაჩვენებია ნიშნის გამოხატვის ხარისხი)

№	ნიშანი	ბამონატვის ხარისხი	ჯიში-ეტალონი		ინდექსი
			ბეზოსტაია 1 (საშემოდგომო)	ვარძია (ორთმსლა)	
5.1	განვითარების ტიპი	საშემოდგომო			2
5.2	დათავთავეების დრო (პირველი თავთავი შეიმჩნევა მცენარეთა 50%-ზე. მიანიშნეთ დათავთავეების საშუალო თარიღი წარმოდგენილი ჯიშებისათვის და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშებისათვის)	„ლომთაგორა 149“ – 12/V			3[საადრეო]
		„ბეზოსტაია 1“ – 15/V			5[საადრეო]
		„ვარძია“ – 13/V			3[საადრეო]
5.3	მცენარე: ზომები, (დერო-სიმაღლე; თავთავი, ფხა ან ფხის-მაგვარი დანართები-სიგრძე. მიუთითეთ ზომები წარმოდგენილი ჯიშისა და ორი საყოველთაოდ ცნობილი ჯიშებისათვის)	„ლომთაგორა 149“ მცენარის სიმაღლე 95-97 სმ, თავთავის სიგრძე 10-11 სმ			5[საშ.სიგრძის]
		„ბეზოსტაია 1“ მცენარის სიმაღლე 95-100 სმ, თავთავის სიგრძე 8-9 სმ			5[საშ.სიგრძის]
		„ვარძია“ მცენარის სიმაღლე 80-85 სმ, თავთავის სიგრძე 7-8 სმ			3[მოკლე]
5.4	ღერო: განივკვეთი (თავთავის ფუძესა და ღეროს ზემო კვანძს შორის)	ამოვსებული ა სუსტად	ამოვსებულია სუსტად	ამოვსებულია საშუალოდ	3 3 5
5.5	თავთავი: ფერი	თეთრი	თეთრი	შეფერილი	1 1 2
5.6	ფხები ან ფხისმაგვარი დანართები: არსებობა	ფხები			3
			არა		1
				ფხები	3

**VI. მსბავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება**

მსბავსი ჯიშის სახელი	ნიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიში განსხვავდება მსბავსისაგან	ნიშნის ბამოხატვის ხარისხი	
		მსბავსი ჯიში	კანდილატი ჯიში
„ლომთაგორა 149“	განვითარების ტიპი	ორთესლა	საშემოდგომო
	დათავთაგების დრო	საადრეო	საადრეო
	მცენარის სიმაღლე	საშუალო სიგრძის	საშუალო სიგრძის
	თავთაგის სიგრძე	გრძელი	საშუალო
	ფხები, ან ფხისმაგვარი დანართები	ფხიანი	ფხიანი

**VII. დამატებითი ინფორმაცია**

**7.1 მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა**

ჯიში „ლომთაგორა 149“ გამძლეა სეპტორიოზისა და ნაცარის მიმართ. ბუნებრივ პირობებში არ ავადდება მცენარის ჟანგაროვანი დაავადებებით.

**7.2 ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები**

დაკვირვების შედეგად მიღებული მონაცემებით, საქართველოს ბუნებრივ პირობებთან ადაპტირებული, დადებითი სამეურნეო ნიშან-თვისებების შედეგად გამორჩეული სელექციური ფორმა TNMU16/PEL 74144/4/KVZ//AN სანერგე – 14 HRWSN-49 ხასიათდება სტაბილური მოსავლიანობით (5,0-5,5 ტ/ჰა), ხარისხითა (წებოგვარა 23-25%) და დაავადებების მიმართ გამძლეობით, რომელსაც ეწეოდა – ჯიში „ლომთაგორა 149“.

**7.3 სხვა ინფორმაცია**

ჯიში „ლომთაგორა 149“ განკუთვნილია საქართველოს ხორბლის მთესველი ყველა რეგიონისათვის.



**დანართი 2**  
**ANNEX 2**

**ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა**

**I. კულტურა:** საშემოდგომო ხორბალი Triticum aestvium L.  
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

**II. სელექციონერი:** საატენ იუნიონი GmbH,  
აიზენშტრასე 12, 30916 იზერნჰაგენ ჰბ გერმანია  
დოქტორ ჰერმან შტრუბე შტრუბე და კომპანია კჯ ჰაუფთშტრასე 1  
38387 სოლინგენი, გერმანია

**III. ჯიშის დასახელება:** „ესტიუსი“  
**სელექციური ნომერი:** STRU 061879.1

**IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე**

უფლებამოსილი პირის ნომერი: WW 4249

UPOV ტესტის გზამკვლევის თარიღი და დოკუმენტის ნომერი:

UPOV TG/3/1 1994-11-04

ნაციონალური ტესტის გზამკვლევის თარიღი და დოკუმენტის ნომერი:

BSA-მარტი 2006/CPVO-TP/003/4/ 26/26/2008

ტესტირების ადგილი: რეთმარი

გამოცდის პერიოდი: 2009-2011

დოკუმენტის გაცემის თარიღი და ადგილი: 10.10.2011 ჰანოვერი

**IV.1. წარმოშობა**

საშემოდგომო ხორბლის ახალი ჯიში „ესტიუსი“ გამოყვანილია გერმანიაში. მისი გამოცდა მიმდინარეობდა UPOV TG/3/1 1994-11-04-ის მიხედვით სასელექციო სადგურ რეთმარში 2009-2011 წლებში.

V. ჯიშის მახასიათებლები

(თუ ნომერ 15-ის მახასიათებლები გამოიყენება დაჯგუფებისათვის ისინი აღინიშნება G-თი)

UPOV ნომერი	CPVO ნომერი	მახასიათებელი	გამოხატვის ფორმა	ნომერი
1	2	კოლეოპტილი: ანტონციანინის შეფერილობა	ძალიან სუსტიდან სუსტამდე	2
2	2	მცენარე: ზრდის ფორმა	საშუალო	5
4	3	მცენარე: თხელი და გრძელი ფოთლის გადახრის სიხშირე	დაბალი	3
5	4	ეკლის წარმოქმნის დრო	საშუალო	5
6	5	ზედა ფოთოლი: გარსის სიმწვანე	ძლიერი	7
G	6	ზედა ფოთოლი: ფირფიტის სიმწვანე	საშუალოდან ძლიერი	6
7	7	ეკალი: სიმწვანე	ძლიერი	7
8	8	ღერო: ყელის გამსხვილება	ძლიერი	7
9	9	მცენარე: სიგრძე	მოკლედან საშუალომდე	4
G 10	10	მცენარის რბილობები განივ კვე- თაზე	ძალიან წვრილი	1
11	11	ეკალი: ფორმა გვერდიდან	სამკუთხედის მაგვარი, ზემოთ ვიწროვდება	1
12	12	ეკალი: სიხშირე	მეჩხერიდან საშუალომდე	6
13	13	ეკალი: სიგრძე	საშუალოდან გრძელი	2
G 14	14	კილების არსებობა	არის	2
15	15	კილების არსებობა ეკლის წარმოშობისას	მოკლე	3
G 16	16	ეკალი: შეფერილობა	თეთრი	1
17	17	კენწეროს სეგმენტი: ამოზნექი- ლობის დაფარვა	სუსტი	3
18	18	მცირე თანაყვავილელი	ძალიან ვიწროდან ვიწრომდე	2
19	19	მცირე თანაყვავილელი	ოღნავი დაქანებიდან სწორამდე	4
20	20	მცირე თანაყვავილელი	ძალიან მოკლედან მოკლემდე	2
21	21	მცირე თანაყვავილელი	ოღნავი გადახრა	3
22	22	მცირე თანაყვავილელი	სუსტი	3
24	23	მარცვალი: ფერი	წითელი	2
G 25	24	მარცვალი: შეფერილობა ფენო- ლით	საშუალო	5
G 26	25	სეზონური ტიპი	საშემოდგომო	1



VI. მსბავსი ჯიშები და განსხვავებები

მსბავსი ჯიშის სახელი	მახასიათებლები, რომლებშიც მსბავსი ჯიშის განსხვავებულია	მსბავსი ჯიშის გამონახტვის ფორმა	კანდიდატი ჯიშის გამონახტვის ფორმა
არტიკის (WW 3943)	17 ეკლის წვეროს სეგმენტი: ზედაპირი	საშუალოდან ძლიერამდე (6)	სუსტი (3)
	მცირე თანაყვავილელი	ვიწროდან საშუალომდე (4)	ძალიან ვიწროდან ვიწრომდე (2)







## ღანართი 3 ANNEX 3

### ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: საშემოდგომო ხორბალი Triticum aestvium L. L. emend. Fiori et Paol.  
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი: საატენ იუნიონი GmbH,  
აიზენშტრასე 12, 30916 იზერნჰაგენ ჰბ გერმანია  
დოქტორი რალფ შაკშნაიდერი  
ნორდსაატ საატცუხტ GmbH, საატცუხტ ლანგენშტეინ  
38895, ბონშაუსენ ქ. 1 D-38895 ლანგენშტეინ, გერმანია

III. ჯიშის დასახელება: „გენიუსი“  
სელექციური ნომერი: NORD 01106/27

#### IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

უფლებამოსილი პირის ნომერი: WW 3953  
UPOV ტესტის გზამკვლევის თარიღი და დოკუმენტის ნომერი:  
UPOV TG/3/1 1994-11-04  
ნაციონალური ტესტის გზამკვლევის თარიღი და დოკუმენტის ნომერი:  
BSA-Marz 2006/CPVO-TP/003/3/ 6/11/2003  
ტესტირების ადგილი: რეთმარი  
გამოცდის პერიოდი: 2007-2009  
დოკუმენტის გაცემის თარიღი და ადგილი: 08.10.2009 ჰანოვერი

#### IV.1. წარმოშობა

საშემოდგომო ხორბლის ახალი ჯიში „გენიუსი“ გამოყვანილია გერმანიაში. მისი გამოცდა მიმდინარეობდა UPOV TG/3/1 1994-11-04-ის მიხედვით სასელექციო სადგურ რეთმარში 2007-2009 წლებში.

V. ჯიშის მახასიათებლები

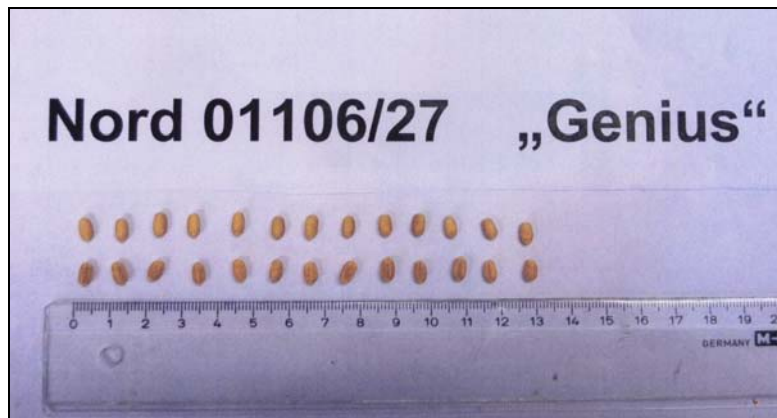
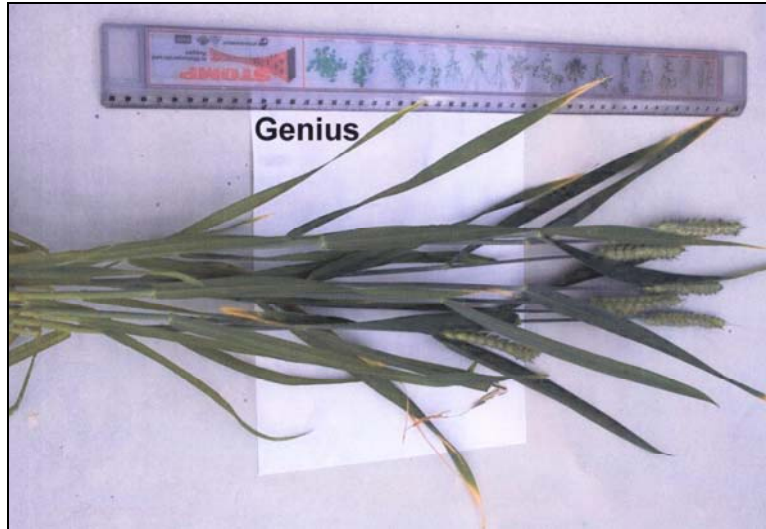
(თუ ნომერ 15-ის მახასიათებლები გამოიყენება დაჯგუფებისათვის ისინი აღინიშნება G-თი)

UPOV ნომერი	CPVO ნომერი	მახასიათებელი	ბამოხატვის ფორმა	ნიშანი
1	1	კოლეოპტილი: ანტონციანის შეფერილობა	არ არსებობს ან ძალიან სუსტი	1
2	2	მცენარე: ზრდის ფორმა	საშუალო	5
4	3	მცენარე: გადახრილ ფოთლიან მცენარეთა სიხშირე	დაბალზე დაბალი	2
5	4	ეკლის წარმოქმნის დრო	საშუალო	5
6	5	გადახრილი ფოთოლი	ძლიერი	7
G	6	გადახრილი ფოთოლი: პირის ვერტიკალურობა	საშუალოდან ძლიერი	6
7	7	ეკალი: ვერტიკალურობა	სუსტიდან საშუალომდე	4
8	8	ღერო: ყელის ვერტიკალურობა	საშუალოდან ძლიერი	6
9	9	მცენარე: სიგრძე	მოკლედან საშუალომდე	4
G 10	10	მცენარის რბილობი განივ კვე- თაზე	ძალიან წვრილი	1
11	11	ეკალი: ფორმა გვერდიდან	ვიწროვდება	1
12	12	ეკალი: სიხშირე	მეჩხერიდან საშუალომდე	4
13	13	ეკალი: სიგრძე	საშუალოდან გრძელი	6
G 14	14	კილების არსებობა	არის	2
15	15	კილების არსებობა ეკლის წარმოშობისას: სიგრძე	მოკლე	3
G 16	16	ეკალი: შეფერილობა	თეთრი	1
17	17	კენწეროს სეგმენტი: ამოზნექი- ლობის დაფარვა	ძლიერი	7
18	18	მცირე თანაყვავილელი: სიგანე	ვიწრო	3
19	19	მცირე თანაყვავილელი: ფორმა	სწორიდან სიმაღლისაკენ	6
20	20	მცირე თანაყვავილელი: წვეტის სიგრძე	მოკლე	3
21	21	მცირე თანაყვავილელი: წვეტის ფორმა	საშუალოდ დახვეული	5
22	22	მცირე თანაყვავილელი: შიდა დაშორება	სუსტი	3
24	23	მარცვალი: ფერი	წითელი	2
G 25	24	მარცვალი: შეფერილობა ფენოლით	საშუალოდან მუქი	6
G 26	25	სეზონური ტიპი	საშემოდგომო	1



VI. მსბავსი ჯიშები და განსხვავებები

მსბავსი ჯიშის დასახელება	მანსინათელები, რომლებშიც მსბავსი ჯიშის განსხვავებულია	მსბავსი ჯიშის ბამონატვის ფორმა	კანდიდატი ჯიშის ბამონატვის ფორმა
SW Maxi (WW2841)	ფოთოლი: კერტიკალურობა	საშუალო	საშუალოდან ძლიერამდე (6)



**დანართი 4**  
**ANNEX 4**

**ჯ ი შ ი ს ა ღ ჯ ე რ ი ლ ო ბ ა**

**I. კულტურა:** ჩვეულებრივი ღობიო Phaseolus vulgaris L.  
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

**II. სელექციონერი:**

ნატო კაკაბაძე თბილისი, ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის 52, ინდექსი 0159  
მარესი მელიაშვილი გარდაბანი, სართიჭალა, ყაზბეგის ქ. 3  
ელენე მოთიაშვილი რუსთავი, ყაზბეგის ქ. 21, ბ. 1.  
ზურაბ საპატოვი თბილისი, აღმაშენებლის გამზ. 51

**III. ჯიშის დასახელება:** „მრავალმარცვალა“

**IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამომყვანასა და გამრავლებაზე**

სელექციური ჯიშის „მრავალმარცვალა“ სამშობლოა ტაივანი, იგი უშუალოდ მიღებულია მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან 2008 წელს, მისი მშობელი ფორმაა "Tot 5976". ჯიშის გამოცდა მიმდინარეობდა სართიჭალის საცდელ სადგურში, რის შედეგადაც გამოვლინდა, რომ აღნიშნული ჯიშის პარკები ხასიათდება სუსტი ფხიანობით და მრავლდება თესლით. მოსავლის აღების შემდეგ სათესლე მასალა სუფთავდება, ნიავდება და 3-4 დღე თავსდება მაცივარში საყინულეში, ამის შემდეგ თესლი თავსდება ნაჭრის პარკში მშრალ პირობებში შესანახად.

„მრავალმარცვალა“ არის უნაკლო ჯიში. მისი გამოყენება შეიძლება როგორც საპარკედ, ისე სამარცვლედ. ჯიში მავნებელ-დაავადებების მიმართ არის მეტად გამძლე. კერძოდ, ღობიოს მემარცვლიას მიმართ, მაშინ როცა საქართველოში ღობიოს სხვა ჯიშებს ინტენსიურად უზრუნველდება ღობიოს მემარცვლია.

V. ჯიშის მახასიათებლები

მახასიათებლები	ჯიშ-ეტიკეტი	აღნიშვნა
1	2	3
5.1 მცენარე: ზრდის ტიპი		
კუტი	Callide (D) Capitole (D)	1 [ ]
მხვიარა	Phenomene (C) Bacle (C)	2 [ 2 ]
5.2 ყვავილი: სტანდარტის ფერი		
თეთრი	Tuf (D)	1 [ 1 ]
მოვარდისფრო თეთრი	Mira (D)	2 [ ]
ვარდისფერი	Maxi (D) Vilbel (D)	3 [ ]
იისფერი	Delinel (D) Purple Teepee (D)	4 [ ]
5.3 მხოლოდ მხვიარა ლობიო. პარკი: სიგრძე (წვერის გარდა)		
ძალიან მოკლე		1 [ ]
მოკლე	Prelude (D) Tuf (D)	3 [ ]
საშუალო	Amity (D) Lusia (D)	5 [ ]
გრძელი	Dubra (D), Loma (D)	7 [ ]
ძალიან გრძელი	Daisy (D) Maja (D) Longking (D)	9 [ 9 ]
5.4 მხოლოდ მხვიარა ლობიო: პარკი სიგრძე (როგორც 18)		
ძალიან მოკლე		1 [ ]
მოკლე	Juwagold (C)	3 [ ]
საშუალო		5 [ ]
გრძელი	Fidel (C)	7 [ ]
ძალიან გრძელი	Toplong (C)	9 [ 9 ]
5.5 პარკი: განივი კვეთის ფორმა (თესლის (22) გარშემო)		
ვიწრო ელიფსური		
ოვალური	Pascal (D) Pfalzer Juni (D) Regulex (D)	1 [ 1 ]
გულისებრი	Daisy (D)	3 [ ]
წრიული	Tuf (D)	4 [ ]
რვიანის ფორმის	Tendercrop white Seeded (D)	5 [ ]
5.6 პარკი: ნიადაგის ფერი (24)		
ყვითელი	Goldfish (D) Golddukat (D) Goldmarie (C)	1 [ ]
მწვანე	Fortissima (C) Filetty (D) Diva (D)	2 [ 2 ]
იისფერი	Purpiat (D) Purple Teepee (D)	3 [ ]
5.7 პარკი: (29)		
არ არსებობს	Cabri (D) Tuf (D)	1 [ ]
არსებობს	Facta (D) Marbel (D)	9 [ ]



1	2	3
5.8 თესლი: ფერთა რაოდენობა (43)		
<b>ერთი</b>		1 [ 1 ]
ორი		2 [ ]
ორზე მეტი		3 [ ]
5.9 თესლი: ძირითადი ფერი (ფართე (44) ადგილი)		
თეთრი	Goldfish(D) Tuf (D)	1 [ ]
მწვანე ან მომწვანო	Muriel (D) Pascal (D)	2 [ ]
რუხი	Centaure (D) Opal (D)	3 [ ]
ყვითელი	Gele Citroen (D)	4 [ ]
ჩაღისფერი	Blauhilde (C) Purple Teepee (D)	5 [ ]
<b>ყავისფერი</b>	Primel (D) Sunray (D)	6 [ 6 ]
წითელი	Flageolet rouge (D)	7 [ ]
იისფერი	Garrafal enana (D) Surpasse phenix (D)	8 [ ]
შავი	Delinel (D) Vilbel (D)	9 [ ]
5.10 თესლი: მეორადი ფერი (45)		
რუხი		1 [ ]
ყვითელი		2 [ ]
ჩაღისფერი	Abonder (D) Tarot (D)	3 [ ]
ყავისფერი	Talisman (D)	4 [ ]
წითელი	Fori (D)	5 [ ]
იისფერი	Marbel (D)	6 [ ]
შავი	Brittle wax (D)	7 [ ]
5.11 ყავილობის დრო (მცენარეთა 50% სულ ცოტა 1 ყვავილით)		
ძალიან ადრეული	Pfalzer Juni (D)	1 [ ]
ადრეული	Fortissima (C) Prelude (D) Perle von marbach (C)	3 [ ]
<b>საშუალო</b>	Fanion (D), Groffy (D) Hilda (C) Precoes (C)	5 [ 5 ]
გვიანი	Necores (C)	7 [ ]
ძალიან გვიანი		9 [ ]
5.12 გამძლეობა ლობიოს ანტრაქნოზის (49.1) მიმართ		
წარმოშობა Lambda		
არ არის	Daisy (D), Tuf (D)	1 [ ]
<b>სახეზეა</b>	Belfin (D), Label (D)	9 [ 9 ]
5.13 გამძლეობა ლობიოს ანტრაქნოზის (49.2) მიმართ		
წარმოშობა Kappa		
არ არის	Belfin (D) Label (D)	1 [ ]
<b>სახეზეა</b>	Reskia (D)	9 [ 9 ]

## VI. ღამატუბითი ინფორმაცია

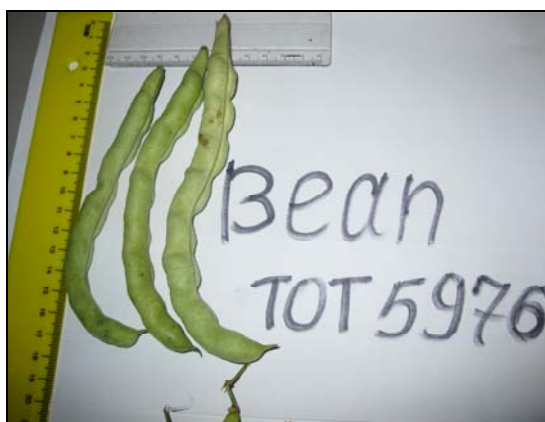
### 6.1. მავნებლებისა დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში მავნებელ-დაავადებების მიმართ არის მეტად გამძლე. კერძოდ ლობიოს მემარცვლიას მიმართ, მაშინ როცა სართველოში ლობიოს სხვა ჯიშებს ინტენსიურად უზნდება ლობიოს მემარცვლია. იგი გამძლეა ვირუსული დაავადებებისადმი, კერძოდ ანტრაქნოზისადმი და ნაცრისადმი.

### 6.2. სხვა ინფორმაცია

„მრავალმარცვალას“ თესლი ხასიათდება სწრაფი ხარშვის უნარით. პარკი არის უბეწვო, ნაზი. პარკში მოთავსებულია 10-12 ცალი ლობიოს თესლი. ბუჩქის ფორმა არის მაღალმოზარდი მხვიარა წვერით. მცენარის სიმაღლეა 2.5-3 სმ. მარცვლის ფორმა – მოგრძო-თირკმლისებური, მარცვლის ძირითადი ფერი ყავისფერი.

მრავალმარცვალა არის არაცვენადი, საადრეო, საუკეთესო გემური თვისებების და ადვილად ხარშვადი.



## რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები

მოწმობის ნომერი:	P 2012 023 B
ბანაცხადის გამომწვევების ნომერი:	P 2010 017 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2010 017
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2010 05 05
თარიღი, საიდანაც იწყება უშვებულის მოქმედება:	2012 06 06
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2010 07 23 №3
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომწვევების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2012 06 08 №2

### სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

სსიპ საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი

დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-13 კმ. (GE)

თამარ ახალაძე, თბილისი, კალოუბნის ქ. №33 (GE)

გეჯურა ჭინჭარაული, მცხეთა, წეროვანი (GE)

ავთანდილ მუმლაძე თბილისი, სულხან-საბას ქ. №7 (GE)

ანა გულბანი, თბილისი მიქელაძის ქ. №7/31 (GE)

ანა დევიძე, თბილისი, ბახტრიონის ქ. №20 (GE)

### მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

მუხუდო *Cicer Arietinum* L.

### მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: ჯიში „სარკინეთი“

მუხუდო მცენარეული ცილის მწარმოებელი სამარცვლე-პარკოსანი კულტურაა. ჯიში „სარკინეთი“ საგაზაფხულო მუხუდოს ჯიშია. ითესება ადრე გაზაფხულზე. შეუძლია მცირე წაყინვების გადატანა. მცენარე ნახევრად სწორმდგომია 60-65 სმ. სიმაღლის, ახასიათებს საკმაოდ ძლიერი დატოტვა, ანტოციანური შეფერილობისაა. მცენარე მთლიანად შებუსულია მოყავისფრო ბუსუსებით. ფოთოლი წყვილფრთართულია და ბოლოვდება ერთი ფოთოლაკით. ფოთოლაკების რაოდენობა 6-8 წყვილია.

ყვავილი მოთეთრო ფერისაა და ვითარდება ფოთლის იდლიიდან გამოსულ პატარა ღერაკებზე. მცენარე თვითმტვერია.

ნაყოფი რომბისებურ-ოვალური პარკია. პარკის სიგრძე 2-2,5 სმ-ია. მასში მოთავსებულია 1-2 მარცვალი. სიმწიფისას პარკი არ სკდება და არ ახასიათებს ჩაცვენა.

ნაყოფი მოყვითალო-მოყავისფრო შეფერილობისაა. ფორმა – მრგვალი კუთხისებური. 1000 მარცვლის მასა 390 გრამია. მარცვალში ცილის შემცველობა კი – 27%. გემური თვისება შეფასდა 4 ბალით.

ჭარბი ნალექების პირობებში მცენარე მცირედ ავადდება ასკოხიტოზით და ფუზარიოზით.

## REGISTERED NEW PLANT VARIETIES

<b>NUMBER OF CERTIFICATE:</b>	P 2012 023 B
<b>NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:</b>	P 2010 017 A
<b>SERIAL NUMBER OF APPLICATION:</b>	P 2010 017
<b>DATE OF FILING OF THE APPLICATION:</b>	2010 05 05
<b>DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT:</b>	2012 06 06
<b>DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION):</b>	2010 07 23 №3
<b>DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION):</b>	2012 06 08 №2

**NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:**

Georgian State Agrarian University, Tbilisi, David Agmashenebeli kheivani, 13 km (GE)  
Tamar Akhaladze, Tbilisi, Kaloubnis k. 33(GE)  
Gejura Chincharauli, Mtskheta, Tserovani (GE)  
Avtandil Mumladze, Tbilisi, Sulokhan-Sabas 7 (GE)  
Ana Gulbani, Tbilisi, Mikeladze q. 7/31(GE)  
Ana Devidze, Tbilisi, Baxtrionis q. 20 (GE)

**GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE AND IN LATIN:** Chickpea (Cicer Arietinum L)

**NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE:** Variety "SARKINETI"

The variety "Sarkineti" is spring variety. It is planted in early spring, and it is frost resistant too. The plant is semi-erect with a height 60-65 cm. It is branch type with high anthocyanin. The plant is covered with brownish hair on stems, leaves and pods. The leaf is normal (uni-imparipinnate), number of leaflets per leaf is 6-8 pears.

The flower is white and is self-pollinate. The pod is oval shape 2-2.5 cm long. There are 1-2 seeds in the pod. The pod does not break and the seeds do not fall off. The seed is yellow brown. 1000 seed weight is 390 gram. The seed shape is rough. The protein content in the seed is 27%. The taste properties were evaluated with 4 points. The plant is less susceptible during the heavy rained conditions with Fusarium wilt and Ascochita blight.



**ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა**

**I. კულტურა:** მუხუდო Cicer Arietinum L  
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

**II. განმცხადებელი:**

სსიპ საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი, თბილისი,  
დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-13 კმ. (GE)  
თამარ ახალაძე, თბილისი, კალოუბნის ქ. №33 (GE)  
გეჯურა ჭინჭარაული, მცხეთა, წეროვანი (GE)  
ავთანდილ მუმლაძე თბილისი სულხან-საბას ქ. №7 (GE)  
ანა გულბანი, თბილისი მიქელაძის ქ. №7/31 (GE)  
ანა დევიძე, თბილისი, ბახტრიონის ქ. № 20 (GE)

**III. ჯიშის დასახელება:** „სარკინეთი“

**IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე**

ჯიში „სარკინეთი“ გამოყვანილია მიწათმოქმედების ინსტიტუტში მასობრივი გამორჩევის მეთოდით. საწყის მასალად გამოყენებულია თეთრიწყაროს რაიონის სოფელ დაღეთიდან, გლეხურ მეურნეობაში, მუხუდოს შერჩეული მცენარეები.

**V. ჯიშის ნიშან-თვისებები**

ნიშან-თვისება		ბამოხატვის ხარისხი	ჯიშ-მტალონი ელემენტი	ინდექსი
1		2	3	4
მცენარე	ზრდის ტიპი (ყვავილობის შემდეგ)	ნახევრად სწორი	ნახევრად სწორი	3
	განშტოება	საშუალო	საშუალო	3
	სიმაღლე (პარკის სრული განვითარებისას)	მაღალი	საშუალო	7 5
ღერო ანტოციანური შეფერვა		გააჩნია	არ გააჩნია	9 1
ფოთოლი მწვანე ფერის ინტენსიობა		ნათელი	საშუალო	3 5
ფოთოლაკი ზომა		საშუალო	განიერი	5 7

1		2	3	4
შვავილი შეფერილობა		თეთრი	თეთრი	1
პარპი	ზომა	საშუალო	განიერი	5 7
	მწვანე ფერის ინტენსიობა	საშუალო	ნათელი	3 1
	თესლის რაოდენობა	ერთი და ორი	ერთი და ორი	2
თესლი	შეფერილობა (ნაყოფის სიმწიფიდან 1 თვის შემდეგ)	მოყვითალო ყავისფერი	მოყვითალო ყავისფერი	3
	წონა	საშუალო	მაღალი	9 7
	ფორმა	მრგვალი კუთხისებური	მრგვალი კუთხისებური	2
	წიბო	არ გააჩნია ან ძალიან სუსტია	საშუალო	1 5
შვავილობის დრო (მცენარის 80%-ს აქვს, სულ ცოტა, ერთი ყვავილი)		საშუალო	ადრეული	5 3
მშრალი თესლის სიმწიფის დრო		ადრეული	ადრეული	3

**VI. მსბავსი ჯიშები და მათგან განმასხვავება**

მსბავსი ჯიშის სახელი	ნიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიში განსხვავდება მსბავსისაგან	ნიშნის გამოხატვის ხარისხი	
		მსბავსი ჯიში	კანდიდატი ჯიში
ელექსირი	საადრეობა მარცვლის სიმსხო დაავადებებისადმი გამძლეობა თესვის დრო	საადრეო; მსხვილი დაავადებებისადმი ნაკლებად გამძლე საშემოდგომო	საშ. საგვიანო; ძალიან მსხვილი დაავადებებისადმი გამძლე საგაზაფხულო

**VII. დამატებითი ინფორმაცია**

მცენარის განტოტვა იწყება ნიადაგის ზედაპირიდან 12 სმ-ში. ვარგისია მექანიზებული აღებისათვის.

**1) მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა**

ჭარბი ნალექების პირობებში მცენარე მცირედ ავადდება ასკოხიტოზით და ფუზარიოზით.

**2) ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები**

არა

**3) სხვა ინფორმაცია**

ჯიში არის საგაზაფხულო.





მოწომის ნომერი:	P 2012 024 B
ბანაცხადის გამომწვევების ნომერი:	P 2011 033 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2011 033
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2011 08 04
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2012 06 06
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2012 03 30 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომწვევების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2012 06 08 №2

**სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:**

აგრარული უნივერსიტეტი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-13 კმ. (GE)  
პეტრე ნასყიდაშვილი, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. მე-VI კვ. მე-20 კორპ. ბ. 3 (GE)  
ლერი ნოზაძე, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. 59, მე-II კვარტ. მე-18 კორპ. ბ. 71 (GE)  
ავთანდილ მუმლაძე, ქ. თბილისი, სულხან-საბას ქ. 7 (GE)  
კობა კობალაძე, ქ. თბილისი, წერეთლის გამზირი, კორპუსი XI, ბ. 39 (GE)  
ციური ბიჭიაშვილი, მცხეთის რ-ნი, სოფ. წეროვანი (GE)  
ელნარ მიქანაძე, ქ. თბილისი, ნუცუბიძის მე-4 მ/რ, კორპ. 26, მე-II სად. ბ. 34 (GE)

**მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ძარბულად და ლათინურად:**

თეთრთავიანი ხახვი *Allium cepa* L.

**მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: „ლიზი“**

**მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:**

ჯიში „ლიზი“ გამოყვანილია ჯიშიდან „სტარდასტი“ მასობრივი გამორჩევის მე-თოდით. იგი ნახევრად ცხარეა, ბოლქვი თეთრი ფერის ქერქლითა და რბილობით, ფორმა მრგვალი, მასა – 120-160 გრამი, უბარტყო, ნიადაგის ზედაპირზე მჯდომარე. მცენარის სიმაღლე – 30-40 სმ, ფოთლების რაოდენობა – 6-8, მუქი მწვანე შეფერილობით, მაროსებურად გაწყობილი. მავნებელ-დაავადებების მიმართ გამძლე. სავეგეტაციო პერიოდია საშუალო-საგვიანო, აღმოცენებიდან სრულ ბიოლოგიურ სიმწიფემდე საჭიროებს 100-105 დღეს. ბოლქვის მოსავლიანობა სარწყავ ზონებში მაღალი აგროფონის პირობებში 30-40 ტონაა, თესლის მოსავალია 2,6-2,9 ც/ჰა-ზე. 1000 მარცვლის მასა – 3,4-3,7 გრამი.

თეთრთავიანი ხახვის მნიშვნელოვან თვისებად ითვლება მისი სამკურნალო თვისებები. ხახვის ბოლქვი შეიცავს ვიტამინებს და აზოტის შემცველ ნივთიერებებს (2,5 %-მდე), სხვადასხვა შაქრებს, განსაკუთრებულ აქროლად ნივთიერებას – ფიტონციდს, ლიმონისა და ვაშლის მუავებს, ვიტამინებს B2-ს (50 მგ%), PP (0,20 მგ%), C - (10,5-23,0 მგ%) და ეთერზეთებს. ხახვის ასეთი მდიდარი შემადგენლობის გამო ის შეუცვლელი პროდუქტია ზამთარსა და გაზაფხულზე, განსაკუთრებით გრიპის ეპიდემიის და ვიტამინების ნაკლებობის დროს. „ლიზის“ არ ახასიათებს თვალის ღორწოვანი გარსის გაღიზიანება, რაც მის განსაკუთრებული თვისებად ითვლება.



**NUMBER OF CERTIFICATE:** P 2012 024 B  
**NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:** P 2011 033 A  
**SERIAL NUMBER OF APPLICATION:** P 2011 033  
**DATE OF FILING OF THE APPLICATION:** 2011 08 04  
**DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT:** 2012 06 06  
**DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION):** 2012 03 30 №1  
**DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION):** 2012 06 08 №2

**NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:**

Georgian State Agrarian University, Tbilisi David Agmashenebeli kheivani, 13 km (GE)  
 Petre Naskidashvili, Tbilisi, Vazha- Pshavela Avenue, block VI, building 20, flat 3 (GE)  
 Leri Nozadze, Tbilisi, Vazha- Pshavela Avenue 59, block II, building 18, flat 71 (GE)  
 Avtandil Mumladze, Tbilisi, Sul Khan-Saba 7 (GE)  
 Koba Kobaladze, Tbilisi, Tsereteli Avenue, building XI, flat 39 (GE)  
 Tsiuri Bichiashvili, Mtskheta District, village Tserovani (GE)  
 Ednar Mikanadze, Tbilisi, of Nutsubidze N 4 m/d, building 26, entrance II, flat 34 (GE)

**GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE AND IN LATIN:** Onion *Allium cepa* L.

**NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE:** Plant variety "LIZI"

**BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES**

The new variety "Lizi" was received by the method of massive selection of earlier registered variety "Stardust". Variety is medium spicy, bottom part white and soft, round; mass 120-160 gr. is seated on soil. The height is 30-40 cm, leaves 6-8, dark green, fantail type. Resistant to diseases, vegetative period: medium-later, needs 100-105 days for complete ripeness. General yield in irrigated zones consists of 30-40 ton on hectare. Crop of seed: 2.6-2.9 c/ha. Mass of 1000 grain 3,4-3,7 g.

One of the important qualities of white-headed onion is its medicinal use. It contains vitamins and nitrogen substances (up to 2.5 %), different sugars, especially –phytoncide, lemon and apple acids vitamins B2 (50mg.%) PP (0.20 Mg. %) vitamin C (10.5.23.0 mg%) and essential oils. Because of its rich consistence it is irreplaceable product in winter and spring, especially in cases of flu epidemics and a vitaminosis. Its special quality is that "Lizi" does not provoke eye irritation.

**ჯ ი შ ი ს ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ა**

**I. კულტურა:** თეთრთავიანი ხახვი **Allium cepa L.**  
(ქართული ხახელი) (ლათინური ხახელი)

**II. სელექციონერი:**

აგრარული უნივერსიტეტი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-13 კმ. (GE)  
პეტრე ნასყიდაშვილი, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. მე-VI კვ. კორპ. 20 ბ. 3 (GE)  
ლერი ნოზაძე, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. 59, მე-II კვარტ. მე-18 კორპ. ბ. 71 (GE)  
ავთანდილ მუმლაძე, ქ. თბილისი, სულხან-საბას ქ. 7 (GE)  
კობა კობალაძე, ქ. თბილისი, წერეთლის გამზირი, კორპუსი XI, ბ. 39 (GE)  
ციური ბიჭიაშვილი, მცხეთის რ-ნი, სოფ წეროვანი (GE)  
ედნარ მიქანაძე, ქ. თბილისი, ნუცუბიძის მე-4 მ/რ, კორპ. 26, მე-IIIსად. ბ. 34 (GE)

**III. ჯიშის დასახელება:** „ლიზი“

**IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე**

ჯიში „ლიზი“ გამოყვანილია ჯიშიდან „სტარდასტ ბეილ“-დან მასობრივი გამორჩევის მეთოდით 1995 წლიდან „ლიზის“ ჯიშობრივ სიწმინდეზე და გამრავლებაზე მუშაობა ყოველ წელს მიმდინარეობს და გადის მკაცრ კონტროლს.

**V. ჯიშისათვის დამახასიათებელი ნიშან-თვისებები**

№	ნიშან-თვისებები და მათი ბამონატვის ხარისხი	ჯიში-მტალონი	ინდექსი
1	2	3	4
1.	თეთრთავიანი ხახვის ფოთლების რაოდენობა <b>საშუალო</b>	ქართლის ადგილობრივი	5
2.	ფოთლის სიმწვანის ხარისხი <b>მუქი</b>	- „ -	7
3.	ბოლქვის დაყოფა პატარა ბილქეებად <b>სუსტად გამოხატული</b>	- „ -	1
4.	ბოლქვის ზომა <b>საშუალო</b>	- „ -	5
5.	ბოლქვის გრძივი ფორმა <b>მომრგვალო-ოვალური</b>	- „ -	4
6.	ბოლქვის ქერქლის ძირითადი ფერი <b>თეთრი</b>	- „ -	1
7.	ბოლქვის ქერქლის ფერის სიმუქის ხარისხი <b>უფერული</b>	- „ -	1
8.	ბოლქვის სიმწიფის დრო შემოდგომაზე <b>საგვიანო</b>	- „ -	7
9.	ბოლქვის სიმწიფის დრო გაზაფხულზე <b>საადრეო</b>	- „ -	1
10.	მამრობითი სტერილობა <b>არ შეინიშნება</b>	- „ -	1

**VI. ჯიშების საერთო ნიშნები და განსხვავებანი:**

ა) ახალი ჯიშის დასახელება – „ლიზი“

ბ) ახალი ჯიშის გარეგნული და განმასხვავებელი ნიშან-თვისებები

ჯიში არის ნახევრად ცხარე, ბოლქვი თეთრი ფერის რბილობითა და ქერქლით. ფორმა მრგვალი, მასა 120-160 გრამი, უბარტყო, ნიადაგის ზედაპირზე მჯდომარე. მცენარის სიმაღლე 30-40 სმ, ფოთლების რაოდენობა 6-8, მუქი მწვანე, მარაოსებურად გაწყობილი, გამძლეა მავნებლებისა და დაავადებების მიმართ. სავეგეტაციო პერიოდი საშუალო-საგვიანო, აღმოცენებიდან სრულ ბიოლოგიურ სიმწიფემდე საჭიროებს 100-105 დღეს. ბოლქვის მოსავლიანობა სარწყავ ზონებში მაღალ აგროფონზე შეადგენს 30-40 ტონას ჰექტარზე, თესლისა კი 2,6-2,9 ც/ჰა-ზე. 1000 მარცვლის მასაა 3,4-3,7 გრამი. 1 გრამში 200-300 ცალი თესლია, ეტალონთან შედარებით მას ახასიათებს უფრო მსხვილი მარცვალი, რაც მარცვლის მასაშიც გამოკვეთილად ჩანს.

გ) შესადარებელი ჯიშის ფარეგნული და განმასხვავებელი ნიშან-თვისებები

ჯიშ-ეტალონად გამოყენებული იყო საქართველოში დარაიონებული ჯიში ქართლის ადგილობრივი, რომელიც არის ცხარე თეთრი ფერის ბოლქვითა და ღია ჩაღისფერი ქერქლით, მომრგვალო – ბრტყელი ფორმის, მასა 70-120 გრამი, ფოთლების რაოდენობა 6-8, მცენარის სიმაღლე 25-45 სმ, მწვანე ფერის, სავეგეტაციო პერიოდი 110-120 დღე, ბოლქვის მოსავლიანობა შეადგენს 20-25 ტონას ჰექტარზე, თესლისა კი 2,5- 3,0 ც/ჰა-ზე. 1000 მარცვლის მასაა 3,1-3,5 გრამი. 1 გრამში 250-350 თესლის მარცვალია.

**VII. ღამატებითი ინფორმაცია**

ჯიში ითხოვს მსუბუქ, ნოყიერ, სარწყავ ნიადაგს და განოყიერებისადმი დიდად მომთხოვნია, საუკეთესოა მისი გამოყენება მწვანედ, რომლის მოსავალი ჰექტარზე არის 20-25 ტონა. მასში საერთოდ არ არის თვალის ღორწოვანი გარსისა და პირის ღრუს გამაღიზიანებლები, რაც მის ერთ-ერთ საუკეთესო თვისებად ითვლება. „ლიზი“ მდიდარია ვიტამინებით, ქიმიური შემადგენლობის მრავალფეროვნებით, ამიტომ ის გამოიყენება სამკურნალოდ. სათესლე ხახვის წარმოებისას სასურველია ბოლქვები დარგული იქნას კვადრატულ ბუდობრივად, ერთ ბუდნაში 4-5 ბოლქვი, რათა ქარიან ზონაში სათესლე ისრები შეკრულ იქნას საყრდენი სარის გარეშე.

ა) მავნებელ-დაავადებათა მიმართ გამძლეობა

საშუალო საგვიანო ჯიში - „ლიზი“ ხასიათდება შაქრის შემცველობით, ამიტომ მისი შენახვა მოითხოვს ხახვის შენახვისათვის განკუთვნილი ნორმების ზუსტ დაცვას. წინააღმდეგ შემთხვევაში შეიძლება განვითარდეს ბოლქვის ფუძის სიღამპლე და აუცილებელი ხდება მისი შეწამვლა დარგვის წინ. ვეგეტაციის პერიოდში გადაჭარბებული ნალექის შემთხვევაში მოითხოვს ერთ წამლობას ვირუსული დაავადებების საწინააღმდეგოდ.

ბ) დღის ხანგრძლივობის პირობები ბოლქვის ნორმალური განვითარებისას

- ხანგრძლივი ნათების დღე – 1

გ) მშრალი ნივთიერების შემცველობა

- საშუალო – 2

დ) შენახვის უნარი

- დიდი ხნით ინახება – 3

VIII. ნებართვა

საჭიროა თუ არა ჯიშზე წინასწარი ნებართვა, რათა დაშვებული იქნეს მისი თესვა-მოყვანა კონკრეტულ პირობებში თანახმად გარემოს დაცვისა და სხვა კანონებისა? – არა



მოწმობის ნომერი:	P 2012 025 B
ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი:	P 2011 034 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2011 034
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2011 08 04
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2012 06 06
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I კუბლიკაცია):	2012 03 30 №1
ღარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II კუბლიკაცია):	2012 06 08 №2

**ხელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:**

აგრარული უნივერსიტეტი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-13 კმ. (GE)  
 პეტრე ნასყიდაშვილი, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. მე-VI კვ. მე-20 კორპ. ბ.3 (GE)  
 ლერი ნოზაძე, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. 59, მე-II კვარტ. მე-18 კორპ. ბ.71 (GE)  
 ეთერ ფიფია, ქ. თბილისი, ზაქარიაძის ქ. №8, ბ.27 (GE)

**მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:** თეთრთავიანი კომბოსტო Brassica oleracea

**მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება:** „ლიკანი“

**მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:**

ჯიშიდან „ბორჯომის იდეალი“ გამაუმჯობესებელი მასობრივი გამორჩევით მიღებულ იქნა თეთრთავიანი კომბოსტოს ჯიში სახელწოდებით „ლიკანი“. ჯიში საშუალო-საგვიანოა, სავეგეტაციო პერიოდი 155-165 დღის ფარგლებში, თავი მრგვალი, ღია მწვანე ფერის, რომელიც ზედა ნაწილში ამობურცულია. თავის მასა მერყეობს 2,9-3,5 კგ-ის ფარგლებში, საერთო მოსავალი 45-50 ტ/ჰ-ზე. მოხმარების თვალსაზრისით ჯიში უნივერსალურია და ინახება ხანგრძლივად. „ლიკანის“ ქიმიური შემადგენლობაა: მშრალი ნივთიერება – 7,35-9,35%, საერთო შაქრები – 4,33-4,93%, ვიტამინი C – 61,6-83,6 მგ/კგ. კომბოსტოს თესლის მოსავალი 3,5-4,5 ცენტნერია ჰექტარზე. თესლის ხარისხობრივი მაჩვენებლებია: 1000 მარცვლის მასა – 2-4 გრამი, ფორმა მომრგვალო, ფერი მოწითალო-ყავისფერი, ჰექტარზე ითესება 0,4-0,5 კგ. კომბოსტოს ფოთოლი ხრაშუნაა, სასიამოვნო გემური თვისებებით, რაც განპირობებულია მშრალი ნივთიერების ნორმის ფარგლებში და ნაწილობრივ საერთო შაქრების შემცველობით. კომბოსტოს თავი გამოირჩევა თხელი ნაზი ფოთლებით და არ ახასიათებს უხეში ძარღვიანობა.

ჯიში მაღალმოსარდია, გარეთა მურკის სიმაღლე 20-25 სმ-ზე მეტია და ვარგისია კომბინით ასაღებად. „ლიკანის“ წარმოების არეალია ზღვის დონიდან 600-650-დან 1100-1750 მ-მდე.

**NUMBER OF CERTIFICATE:** P 2012 025 B  
**NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:** P 2011 034 A  
**SERIAL NUMBER OF APPLICATION:** P 2011 034  
**DATE OF FILING OF THE APPLICATION:** 2011 08 04  
**DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT:** 2012 06 06  
**DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES  
AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION):** 2012 03 30 №1  
**DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND  
THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION):** 2012 06 08 №2

**NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:**

Georgian State Agrarian University, Tbilisi David Agmashenebeli kheivani, 13 km (GE)

Petre Naskidashvili, Tbilisi, Vazha- Pshavela Avenue, block VI, building 20, flat 3 (GE)

Leri Nozadze, Tbilisi, Vazha- Pshavela Avenue 59, block II, building 18, flat 71 (GE)

Eter Phiphia, Tbilisi, Zakariadze str. 8, flat 27 (GE)

**GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE AND IN  
LATIN:** Cabbage Brassika oleracea

**NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE:** Plant variety "LIKANI"

**BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES**

The new variety of a plant was received by the method of massive selection of earlier registered variety "Borjomis Ideali". Variety is for a medium-later period, vegetative period is 155-165 days, head is round, light green, upper part of head is bulging. The mass of head oscillates from 2.9 kg to 3.5. General yield 45-50 t on hectare. According to its consuming capacity the variety is universal and can be stored during long time period. Chemical composition of "Likani": dry matter 7.35-9.35%, total sugar 4.33-4.93%, vitamin C 61.6-83.6 mg/kg. Crop of seed: 3.5-4.5 c/ha. Seed quality indicators: mass of 1000 grain 2-4 g. Cabbage leaf is crispy, with good taste.

The variety has high size; outer part is more than 20-25 cm and ready for combine harvest. Variety "Likani" is from 600-650 meters to 1100-1750 above sea level.

**ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა**

**I. კულტურა:** თეთრთავიანი კომბოსტო **Brassica oleracea**  
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

**II. სელექციონერი:**

- აგრარული უნივერსიტეტი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი მე-13 კმ. (GE)
- პეტრე ნასყიდაშვილი, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. მე-VI კვ. მე-20 კორპ. ბ.3 (GE)
- ლერი ნოზაძე, ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. 59, მე-II კვარტ. მე-18 კორპ. ბ.71 (GE)
- ეთერ ფიფია, ქ. თბილისი, ზაქარიაძის ქ. №8, ბ.27 (GE)
- ზურაბ ჭინჭარაული, მცხეთის რაიონი, სოფ. წეროვანი, ინსტიტუტის დასახლება (GE)
- გიორგი კურდღელაშვილი, ქ. თბილისი, წერეთლის გამზირი 57 (GE)
- ვლადიმერ ტუსიაშვილი, გორის რაიონი, სოფ. ერბუკი (GE)
- ქუქუნა თათარაშვილი, გორის რაიონი, სოფ. ერბუკი (GE)

**III. ჯიშის დასახელება:** „ლიკანი“

**IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოშვანასა და ბამრავლებაზე**

ახალი ჯიში მიღებულ იქნა საქართველოში ადრე დარაიონებული ჯიშიდან „ბორჯომის იდეალი“, რომელსაც წლების განმავლობაში დაკარგული ჰქონდა ის ძვირფასი სამეურნეო მახვენებლები, რომელიც მას გააჩნდა დარაიონების დროს. ჯიშს ახასიათებდა სხვადასხვა სახის თავის სიმაღლე, ფორმა, ზომა და სხვა ნიშნები. ჯიში უნდა ყოფილიყო გამოთანაბრებული, გარეგნულად მიმზიდველი, შერჩევის შედეგად უნდა დაბრუნებოდა საუკეთესო ნიშან-თვისებები, რომლებიც შემდგომში ძლიერ მემკვიდრეობაში გამოვლინდებოდა. ნიშან-თვისებების შესწავლის დროს ჯიშ-ეტალონად გამოყენებული იყო საქართველოში დარაიონებული ჯიში „ბორჯომის იდეალი“. „ლიკანის“ დახვეწა მიმდინარეობდა 1988 წლიდან მასობრივი შერჩევის მეთოდით, რომელიც ჯიშთა გამოცდას გადიოდა 2003-04 წლებში.

**V. ჯიშისათვის დამახასიათებელი ნიშან-თვისებები**

№	ნიშან-თვისებები და მათი ბამონატვის ხარისხი	ჯიში-ეტალონი	ინდექსი
1	2	3	4
1.	თეთრთავიანი კომბოსტოს მცენარის სიმაღლე <b>მაღალი</b>	ბორჯომის ოდეალი	7
2.	საფარი ფოთლის ზომა <b>საშუალო</b>	- „ -	5
3.	საფარი ფოთლის გოფირების დონე <b>ზომიერი</b>	- „ -	2
4.	საფარი ფოთლის შეფერილობა (ცვილისებრი ნადებით) <b>მონაცისფრო მწვანე</b>	- „ -	3

1	2	3	4
5.	საფარი ფოთლის შეფერილობის ინტენსივობა <b>საშუალო</b>	- „ -	5
6.	თავის ფორმა გრძივად <b>მრგვალი</b>	- „ -	3
7.	თავის დიამეტრი <b>საშუალო</b>	- „ -	7
8.	თავის სიმჭიდროვე <b>მჭიდრო</b>	- „ -	7
9.	სიმწიფის ფაზები <b>საგვიანო</b>	- „ -	7
10.	მამრობითი სტერილობა <b>არ შეინიშნება</b>	- „ -	1

ა) ჯიშის სახელწოდება – „ლიკანი“

ბ) ახალი ჯიშის გარეგნული ნიშან თვისებები

ჯიში „ლიკანი“ არის ღია მწვანე ფერის, დახურული, მრგვალთავიანი, გლუვზედაპირიანი საფარი ფოთლით, უხეში ძარღვიანობის გარეშე. თავის შიდა ფოთლები ნაზი და ხრამუნაა. კომბოსტოს თავის ზედა ნაწილში ვითარდება ამობურცული ნაწილი, რაც მისი სიმწიფის დასასრულის მაჩვენებელია.

გ) ჯიში ეტალონის გარეგნული და განმასხვავებელი ნიშან-თვისებები

ჯიში ეტალონი „ბორჯომის იდეალი“ არის საგვიანო, ღია მწვანე ფერის, ოდნავ ოვალური, შეკრული თავით, რომელსაც ახასიათებს ფოთლის სუსტი ძარღვიანობა.

დ) კომენტარები

მრავალწლიანი შერჩევის შედეგად მიღებულია გენეტიკურად მყარი მემკვიდრული ნიშან-თვისებების მქონე ახალი ჯიში

**VI. სხვა ინფორმაცია:**

„ლიკანის“ სავეგეტაციო პერიოდი 155-165 დღეა, გარეგნულად მომრგვალოვალური, ღია მწვანე ფერის თავის შეფერვით, რომელიც თავის ზედა ნაწილში ამობურცულია. თავის მასა მერყეობს 2,9-დან 3,5 კგ-ის ფარგლებში, საერთო მოსავალი 35-45 ტ/ჰა-ზე. მოხმარების თვალსაზრისით ჯიში უნივერსალურია, მოხმარება როგორც კულინარიაში, ასევე საკონსერვო მრეწველობაში. ინახება ხანგრძლივად. მისი ქიმიური შემადგენლობაა: მშრალი ნივთიერება 7,35-9,35%, საერთო შაქრები 4,33-4,9%, ვიტამინი C – 61,6-83,6 მგ/კგ, ნიტრატები 96-127მგ/კგ ი. თესლის მოსავალია 3,5-4,5 ცენტნერი ჰექტარზე. თესლის ხარისხობრივი მაჩვენებლებია: 1000 მრცვლის მასა 2-4 გრამი, მომრგვალო, მოწითალო-ყავისფერი, ითესება 0,4-0,5 კგ/ჰა-ზე. საქართველოში მისი გავრცელების არეალია 600-650-დან 1100-1250 მ-მდე ზღვის დონიდან.



**VII. ნებართვა**

საჭიროა თუ არა ჯიშზე წინასწარი ნებართვა, რათა დაშვებულ იქნეს მისი თესვა-მოყვანა კონკრეტულ პირობებში, თანახმად ბუნების დაცვის და სხვა კანონებისა?

დიახ [  ]

არა [X]



მცენარეთა და ცხოველთა ახალი ჯიშების დაცვის  
ოფიციალური ბიულეტენი

OFFICIAL BULLETIN FOR PROTECTION OF NEW PLANT VARIETIES AND  
ANIMAL BREEDS

№ 2 (10)

ბიულეტენის ელექტრონული ვერსიის გაცნობა შესაძლებელია საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტი“ ვებგვერდზე.

The review of the published E-version of the bulletin is possible at the Georgian ip national center “Sakpatenti” website.

შენიშვნა  
NOTICE

ბიულეტენში გამოქვეყნებული ობიექტების ზუსტი გამოსახულებები იხილეთ საქპატენტის ვებგვერდზე განთავსებულ ელექტრონულ ვერსიაში.

The exact images of the published objects can be viewed in the E-version of Sakpatenti website.

პასუხისმგებელი გამომცემი: RESPONSIBLE ON PUBLICATION:	ნ. ფანცხავა N. Pantskhava
მთავარი რედაქტორი: EDITOR-IN-CHIEF:	ნ. ბებრიშვილი N. Bebrishvili
დამკაბადონებლები: MAKERS-UP:	მ. ორდენიძე M. Ordenidze ქ. სვანიძე K. Svanidze
პოლიგრაფიული ჯგუფი: POLYGRAPHIC GROUP:	მ. მეჩითიშვილი M. Mechitishvili ი. გოგოლაშვილი I. Gogolashvili ლ. დოლიძე L. Dolidze

ხელმოწერილია გამოსაცემად: 2012 06 06

Signed for Publication on:

ტირაჟი: 40

Print Run:

შეკვეთა №2

Order

გამომცემულია საქპატენტში  
PUBLISHED AT SAKPATENTI

მის.: 0179, თბილისი, ნინო რამიშვილის ქ. №31

ADDRESS: 0179, TBILISI, NINO RAMISHVILI ST. № 31

(+995 32) 291 71 82

www.sakpatenti.org.ge

info@sakpatenti.org.ge